

## Posudok oponenta habilitačnej práce

### **Masarykova univerzita**

**Fakulta:** MU Přírodovědecká fakulta

**Habilitačný odbor:** Zoologie

**Uchádzač:** RNDr. Jan Ševčík, Ph.D.

**Pracovisko:** Ostravská univerzita, Ostrava

**Habilitačná práca:** Biosystematické studie dvoukřídlého hmyzu (Diptera) vázaného na houby (Fungi), se zaměřením na skupinu Sciaroidea (Diptera)

**Oponent:** Prof. RNDr. Peter Bitušík, CSc.

**Pracovisko:** Fakulta prírodných vied Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica, Slovensko

Predložená habilitačná práca pozostáva zo súboru 26 publikácií (25 článkov v impaktovaných časopisoch a 1 recenzovaná monografia), ktorým predchádza abstrakt a súhrnný komentár ukončený zoznamom citovanej literatúry (to všetko na 32 stranách).

Habilitačná práca je zameraná na taxonomické, fylogenetické a ekologické aspekty niekoľkých čeľadí mykofágnych dvojkřídlorcov patriacich do skupiny Sciaroidea (Diptera: Nematocera) a demonštruje významnú časť systematickej a koncepcne vyhranenej práce autora.

Úvodný komentár je napísaný prehľadne a predstavuje jednotlivé okruhy habilitačnej práce, z ktorých každý je doložený súborom relevantných publikácií autora z posledných 10 rokov.

Dr. Ševčík je predovšetkým výborný taxonóm, preto neprekvapuje, že jadro priložených publikácií (21) tvoria publikácie súvisiace s revíziou a opisom nových taxónov nielen z európskych krajín (Palearktu), ale aj Orientálnej, Afrotropickej, Austrálázijskej, Nearktickej a Neotropickej zoogeografickej oblasti. Väčšina príspevkov (16) bola publikovaná v 3 periodikách: *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* a *Zootaxa*. Jeden, resp. dva články vyšli v *Biologii*, *Oriental Insects*, *Canadian Entomologist* a *Raffles Bulletin of Zoology*. Rozsah IF týchto periodík sa pohybuje od 0.263 po 1.467, čo je v súčasnej dobe pre časopisy, ktoré sú prevažne alebo úplne zamerané na problematiku taxonómie, charakteristické (dobrým príkladom je *Zootaxa*, ktorý je v súčasnosti „megažurnálom“ svetovej taxonómie, pričom jeho IF v roku 2012 je 0.974).

Okrem metód klasickej taxonómie sa uchádzač v posledných rokoch zameriava aj na moderné molekulárno – fylogenetické analýzy, čo dokladujú tri komplexnejšie štúdie o fylogenetických vzťahoch vyšších taxónov v čeľadiach Keroplatidae, Lygistorrhinidae a Mycetophilidae publikované v *Zootaxa* a *Systematic Entomology* (IF 2.943)

Na záver vybraného súboru publikácií sú priložené dve ekologické štúdie (článok v *Central European Journal of Biology* (IF 0.818/ 2012) a monografia) pojednávajúce o trofických a topických

vzťahoch larválnych štádií dvojkrídlavcov k vyšším hubám a slizovkám (Myxomycetes). V porovnaní s komentárom k častiam 3.4 a 3.5 je táto podkapitola (3.6) napísaná stručnejšie a osobne mi chýba širšie koncipovaný úvod do ekológie lariev (potravná a habitatová preferencia) a ich parazitoidov s využitím údajov iných autorov.

Limitovaný rozsah habilitačného spisu, samozrejme, neumožnil prezentovať všetky publikované výsledky autora. Iste nebolo možné do spisu začleniť recenzované zborníky a monografie prinášajúce výsledky z výskumu fauny Sciaroidea a niektorých ďalších čeľadí vo veľkoplošných chránených územiach Česka a Slovenska. Práve tento typ faunisticko – ekologických výskumov priniesol veľmi cenné údaje o rozšírení a ekológii jednotlivých druhov. Je to predovšetkým zásluha dr. Ševčíka, že zoznamy druhov v čeľadiach Mycetophilidae a Keroplatidae v poslednom Check-liste Diptera ČR a Slovenska narástli v rozsahu, ktorý od vydania predchádzajúceho check-listu nemá u iných čeľadí dvojkrídlavcov obdobu.

Do diskusie mám len 2 otázky, resp. pripomienky:

1. Nepochybujem o vysokej bioindikačnej hodnote sledovaných skupín, predsa len by bolo možno zaujímavé vyjadriť sa k ich skutočne reálnemu využitiu pre prax ochranu prírody a manažment chránených území.
2. Aká je súčasná situácia s opisom evidentne nových rodov v čeľadi Keroplatidae z Orientálnej oblasti?

Dr. Ševčík svojou habilitačnou prácou presvedčivo dokazuje, že je vyzretou vedeckou osobnosťou s množstvom kvalitných, originálnych výstupov svojej vedeckej práce a intenzívnou zahraničnou spoluprácou. Práca spĺňa požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v obore, preto ju odporúčam pre ďalšie habilitačné pokračovanie.

P. Bitušík